

Jak PiS
wykorzystuje Państwową
Inspekcję Pracy

Dr Emanuel Kulczycki
Nauka chce wyników, ale głodzi
naukowców

Jaka Polska po wojnie –
niepublikowane dokumenty

Kobieta
za kierownicą tira

KTO KOGO?

DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

COVID-19

Zakrywaj usta!

Ale nie milcz,
gdy widzisz **przemoc!**

Konsekwencje epidemii COVID-19 związane z przemocą i wykorzystywaniem seksualnym uderzają przede wszystkim w dzieci. Uwięzione w jednym domu ze sprawcą, nie mogą liczyć na niczyją pomoc. W Centrach Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę krzywdzone i wykorzystywane seksualnie dzieci otrzymują bezpłatną pomoc.

Nie bądź obojętny!
Zadzwoń pod

112

CYTATY

JERZY BACZYŃSKI,
redaktor naczelny
Polska to nie jest dziś kraj dla zwykłych, żałośnie miarkowanych ludzi.
„Polityka”

BARBARA LABUDA,
opozycjonistka,
minister
Kościół przez 30 lat ingerował w każdą możliwą dziedzinę życia prywatnego.
„Dziennik Gazeta Prawna”

JOHANN HARI,
publicysta brytyjski
Jesteśmy najbardziej samotnym społeczeństwem w historii ludzkości.
„Forum”

ILONA ŁEPKOWSKA,
scenarzystka
i producentka filmowa
PiS i jego akolici mają nadzwyczajną umiejętność antagonizowania nastrojów społecznych.
„Polska The Times”

MÓJ PRZEGLĄD

Jerzy Domański

Z policją na kobiety

Poziom władzy, która rządzi Polską pod szyldem Zjednoczonej Prawicy, coraz bardziej przypomina grę naszej reprezentacji z Włochami. Z tą różnicą, że piłkarze uderzyli się w piersi i nie ukrywają, że był to blamaż. A władza? Nieudolna i bezradna. Skupiona na własnej propagandzie, którą próbuje zaklinać problemy. O skali kłopotów, z którymi władza sobie nie radzi, przekonujemy się już codziennie. Protesty, które sprowokował trybunał Przyłębskiej, uruchomiły lawinę. Do szerokiej opinii przebiło się przede wszystkim główne żądanie. Jedno słowo, a kłopot dla rządzących ogromny. Bo padło w takim momencie, gdy dzban z pretensjami był już pełny. No i przelało się. I tak już będzie z każdym kolejnym nowym problemem.

Sejm otoczony szczelnie przez niespotykane liczną policją to obraz prawdziwych relacji, jakie są dziś między rządzącymi a coraz większą częścią społeczeństwa. Pałowanie i gazowanie kobiet nie jest zadaniem policji. Krążące w internecie filmy są dla służb mundurowych i wysyłanych na manifestacje funkcjonariuszy po cywilnemu wielkim oskarżeniem. I dowodem, że do policji trafili też ludzie, którym nie powinno się dawać mundurów. A tym bardziej broni. Przeraża widok cywila psikającego gazem prosto w twarz posłance Magdalenie Biejat. Dla wizerunku władzy to katastrofa. Komendanci policji wiedzą, kim on jest, i muszą na to zareagować. Niezależnie od tego, że decyzję o użyciu przez policję siły podjęli za nich politycy. A tych, jak uczy historia, trudno będzie kiedyś osądzić. Jak zwykle ukarani zostaną wykonawcy. Wcześniej też będą mieli problemy, bo bez większego trudu mogą być zidentyfikowani przez filmujących ich demonstrantów. Wśród pałowanych są przecież ich znajome, sąsiadki, a nawet rodziny.

Błądzą ci, którzy myślą, że pacyfikując w taki sposób protesty, zastraszy się ludzi i uspokoi sytuację. Jeśli nawet – to na krótko. W dłuższym czasie nie obejdzie się bez radykalnej zmiany. Kruszą się filary starego porządku. Ale największym paradoksem i ostatnią szansą obozu Kaczyńskiego na trwanie przy władzy jest bardzo mizerna kondycja opozycji.

I jeszcze apel do Czytelników. Czekają nas samotne tygodnie, a może i miesiące. Covid ogranicza nasze ruchy. Zachęcam więc do prenumeraty (szczegóły s. 18). Pomóżmy to zrobić tym, którzy mają najtrudniej. Zrobimy im świąteczny prezent.

NOWOŚĆ
Najnowszy numer **ZDANIA (3-4/2020)**
od dziś w WERSJI ELEKTRONICZNEJ
na www.sklep.tygodnikprzeklad.pl

15 zł 9 zł

ZDANIE to pismo z tradycjami. Piórem nie tylko lewicowych naukowców i publicystów opisuje i komentuje problemy życia społecznego, politykę międzynarodową oraz wydarzenia historyczne.

BAKOWSKI

W NUMERZE

PUBLICYSTYKA

- 8 Robert Walenciak
Kto kogo?
- 10 Polska-Unia: weto czy kompromis?
– rozmowa z Janem Truszczyńskim

KRAJ

- 12 Przemocowe piekło trwa
Dokąd uciec w pandemii
- 16 Praca dla swoich
Jak PiS wykorzystuje PIP
- 20 Twarze protestu kobiet
Wyszły, bo chcą mieć wybór
- 22 Mrożąca policja
14-latek kontra funkcjonariusze
- 24 W nauce Polska jest mistrzem Polski
– rozmowa
z dr. hab. Emanuelem Kulczyckim

HISTORIA

- 28 Jaka Polska po wojnie
Majątki ziemskie w ręce chłopów

ZAGRANICA

- 32 Bliski Wschód po wygranej Bidena
Całkowitej zmiany kursu nie będzie
- 34 Wiceprezydentka
Kim jest Kamala Harris
- 38 Pustynia w Europie Środkowej
Kolejne kraje się wyludniają
- 40 Moralność prezydenta
Kryzys polityczny w Peru
- 42 Mafія, pizza i chaos
Włoskie protesty w czasach zarazy

KULTURA

- 46 Wina, ciężar, tremo
– rozmowa z Ireną Wiszniewską
- 49 Culturalia
- 50 Najlepszy prezent na mikołajki
- 56 Helmut Newton: Lubię silne kobiety
- 66 Aukcja Sztuki Fantastycznej

OBSERWACJE

- 54 Tirem przez świat
– rozmowa z Iwoną Blecharczyk

NAUKA

- 58 Królestwo bakterii na desce do krojenia
Kuchnia jak szpital zakaźny

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański
Z policją na kobiety
- 19 Jan Widacki
Liberum veto
- 23 Roman Kurkiewicz
Jak tonie admirał Jarosław
- 27 Andrzej Szahaj
Jakość życia, a nie wzrost
- 31 Tomasz Jastrun
Grad nieszczęść
- 37 Wojciech Kuczok
Chód przez płotki
- 45 Anieszka Wolny-Hamkało
Radosny, bojowy, roześmiany dziób

20

KRAJ

TWARZE PROTESTU KOBIEC

Wyszły, bo chcą mieć wybór

54

OBSERWACJE

TIREM PRZEZ ŚWIAT

– rozmowa
z Iwoną Blecharczyk

56

GALERIA

HELMUT NEWTON: LUBIĘ SILNE KOBIEC

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. ADOBESTOCK, JACEK DOMIŃSKI/REPORTER, ANDRZEJ IWAŃCZUK/REPORTER

Dr Michał Rauszer
Bunty chłopskie
za czasów pańszczyzny

Irena Dawid-Olczyk,
Fundacja La Strada
Handel ludźmi w pandemii

Suplementy,
czyli superbajer
plus ekstrastrong

f Dlaczego mimo kryzysu PiS lewica nie zyskuje w sondażach?

Bo nic nie robi. Inicjatywę przejęły panie ze Strajku Kobiet i to one są w tej chwili lewicą. Ich postulaty, np. powrót nauki religii do sal katechetycznych czy prawdziwy rozdział państwa i Kościołów, idą dalej niż postulaty lewicy. Lewica nie śmie w tych kwestiach nawet mrknąć. O aborcji nie wspominam, ponieważ lewica jest pogodzona z tzw. kompromisem aborcyjnym. Czasy są takie, że kto milczy, tego nie ma lub nie ma racji. A lewica milczy...

Zbigniew Derejski

•
Ponieważ partia Razem dała sobie przed paroma laty przykleić łatkę „komunistów” i mało kto wie, czym w ogóle się zajmuje. Media poświęcają lewicowcom niezmiernie mało uwagi. Te główne wciąż promują środowiska centrowe, związane z PO lub podpierane ludźmi z PO (*vide* Hołownia). Kiedy i gdzie pojawiają się informacje na temat działań (w tym poprawek i interpelacji) ludzi takich jak Agnieszka Dziemianowicz-Bąk? To są rzeczy PR-owo trudne do sprzedania. Albo poprawki Lewicy dotyczące ustawy antyreprywatyzacyjnej. Ktoś o nich słyszał w ogóle? Nie, bo opinia publiczna widzi tylko to, co pokazują Polsat i TVN, czyli m.in. kwestie aborcji i LGBT.

Anna Rutkowska

•
1. Tematy uważane za lewicowe zostały podjęte również przez inne orientacje polityczne. Lewicy pozostają „na wyłączność” mniejszości seksualne, a do nich Polacy czują niechęć. 2. Wyborcy lewicy są niezwykle krytyczni. To takie wiecznie obrażone

dzieci. Do tego jest to zbiorowość zamknięta, alergicznie reaguje na otwieranie się lewicowej partii na inne środowiska. Płoszy tym potencjalnych wyborców, do tego z łatwością porzuca swoje partie. 3. Ruchy odśrodkowe. Lewica jest niezwykle zróżnicowana i pozostaje ze sobą w mniejszych bądź większych konfliktach: osobistych, pryncypialnych, interesów.

Filip Bobiński

f Antyszczepionkowcy, antycovidowcy, antymaseczkowcy i inni

Ruchy antyszczepionkowe, antycovidowe itp. to totalna porażka systemu edukacji i mediów. Z jednej strony, TVP = propaganda partii, która z prawdą nie ma nic wspólnego, z drugiej strony, TVN serwująca inforozrywkę i też wciskająca kit, tylko nie w stylu PRL, ale amerykańskim. Ludzie tracą wiarę w te media (i nic dziwnego), niestety alternatywne źródła informacji dla zarobku albo nakarmienia narcyzmu wypisują takie bzdury, że w głowie się nie mieści. Chcecie samemu się dowiedzieć, jak wygląda sytuacja, to wejdźcie w internet, tam są artykuły z „Lanceta”, „Science”, „Nature” itd. Wyszukajcie, co was interesuje – mechanizm rozprzestrzeniania się, na ile to groźne, czy maseczki pomagają, czy nie, a potem do dyskusji. A nie: bo przecież na logikę bardziej możliwe, że Gates w porozumieniu z PRZEGLĄDEM spiskują przeciwko mnie, niż że trzeba założyć maseczkę na głowę! G... nie logika.

Maciek Migdał-Zurawina

ZDJĘCIE TYGODNIA

Magdalena Biejat w trakcie interwencji poselskiej, trzymając na wysokości twarzy swoją legitymację poselską, została potraktowana gazem przez nieumundurowanego i nieoznakowanego policjanta.

PYTANIE TYGODNIA | Dlaczego wykonywanych jest tak mało testów na obecność koronawirusa?

PROF. WALERIA HRYNIEWICZ,
mikrobiolożka

Myślę, że krajowa mikrobiologia jest przygotowana do robienia znacznie większej liczby testów, dlatego przyczyny obecnej sytuacji prawdopodobnie mają charakter ekonomiczny i organizacyjny. Mamy wielu specjalistów, natomiast muszą oni dysponować testami i być odpowiednio wynagradzani. Nie możemy też oczywiście zapominać o tym, by korzystać wyłącznie ze sprawdzonych testów i aparatów, bo jedynie wówczas dane, które będziemy otrzymywać, będą wiarygodne.

WOJCIECH KONIECZNY,
dyrektor Miejskiego Szpitala Zespołonego w Częstochowie, senator PPS

Główną przyczyną jest zmiana strategii: testujemy tylko pacjentów objawowych, a nie osoby, które są podejrzane o zachorowanie na COVID-19, poza tym nie testujemy objętych kwarantanną. Drugą przyczyną jest to, że ludzie niestety nie chcą się testować, bo pozytywny wynik łączy się z obowiązkiem kwarantanny. Przykładem są właściciele

firm, którzy nie chcą przerywać działalności i nie chcą, by osoby z ich otoczenia przerywały pracę.

DR HAB. DOROTA KARKOWSKA,
Fundacja Ius Medicinæ

Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie ze względu na sprzeczne informacje, ale moje rozmowy z osobami odpowiedzialnymi za robienie testów oraz własne obserwacje wskazują cztery główne przyczyny. Po pierwsze, od samego początku nie było jasne, jakiego rodzaju badania mają być robione, jakie testy zostały sprowadzone i przekazane do szpitali itd. Po drugie, przez wiele lat po macoszemu traktowano diagnostykę, np. likwidowano przyszpitalne laboratoria i zlecano ich zadania firmom zewnętrznym, często niedostatecznie wyposażonym i zatrudniającym mało pracowników. Trzecią przyczyną, która po kilku miesiącach epidemii zapewne traci na znaczeniu, jest nieprzygotowanie wielu diagnostów do wykonywania określonych rodzajów testów. I wreszcie po czwarte, pogłębił się problem niedoborów personelu, gdyż wielu pracowników

laboratoriów choruje na COVID-19. Wydaje się jednocześnie, że odąk prof. Andrzej Horban stanął na czele doradców ministra zdrowia, kwestia testów jest stopniowo porządkowana.

Czytelnicy PRZEGLĄDU
NINA BARTKIEWICZ

Pieniądze topnieją, gospodarka czeka na pracowników, uczniowie mają wrócić do szkół, a pisowski rząd ma odnieść kolejny sukces...

ARTUR PIE

Ludzie mają gdzie koronawirusa i dzwoniąc do lekarza, nie chcą skierowania na testy. Same z tym problemy, a pracować trzeba. Ludzie wciąż boją się utraty pracy, skoro co roku pracowali z gorączką, to dlaczego teraz mają siedzieć w domu?

PIOTR SKIKIEWICZ

W wielu obszarach z tym związanych panuje niemoc organizacyjna, więc ze względów propagandowych pozostaje metoda „zbijmy termometr”.

Not. Michał Sobczyk